

Eğitime Giriş

Editör: Prof. Dr. Ayla OKTAY

Yeni Programa Göre Gözden Geçirilmiş ve Düzenlenmiş

10. Baskı

Editör: Prof. Dr. Ayla OKTAY

EĞİTİME GİRİŞ

ISBN 978-605-241-406-4
DOI 10.14527/9786052414064

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2020, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınev**idir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Eylül 2007, Ankara
10. Baskı: Kasım 2020, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Çetin
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım A.Ş.
İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 2284 Sokak No:105
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0312) 394 55 91

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 26687

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Eğitim bilimini çeşitli yönleri ile tanıtmayı hedefliyen bir ders olan Eğitime Giriş dersi Eğitim fakültelerinin temel derslerinden biridir. Dersin içeriği eğitim sistemimizdeki yeni düzenlemelere uygun olarak zaman zaman bazı değişiklikler geçirse de temel konularda büyük bir farklılık görülmemektedir.

İlk baskısı 2007 de Eğitim Bilimine Giriş adı ile basılan kitabımız, bu güne kadar 10. (2019) baskısını yapmış bulunmaktadır. Bu baskıda Milli Eğitim sistemimiz de yapılan değişiklikleri yansıtmak üzere bazı bölümlerde yeniden düzenlemeler yapılmış ancak kitabın ana yapısı ve yazarlarda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Yüksek Öğretim Kurumunun 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulanmak üzere geliştirdiği yeni Eğitim Fakültesi programları içinde de Eğitime Giriş adı ile yer alan bu dersin içeriği ve ders saatindeki farklılaşma nedeni ile mevcut kitabın yeniden, bütünüyle gözden geçirilmesi gerekmiştir.

Yeni içeriğe uygun olarak eski kitapta yer alan bazı bölümler çıkarılmış, bazı bölümlere eklemeler yapılmış, *“Eğitim Düşüncesinin Tarihsel Gelişimi ,Geçmiştem Günümüze Türk Eğitim Sistemi ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme”* adıyla yeni bir bölüm yazılmıştır. Ancak kitapta daha önceki baskılarda yer alan metinlerin önemli bir kısmı kullanıldığı için yayın sayısı 9. Baskı olarak adlandırılmıştır.

Kitabın son haline gelebilmesi için tüm yazarlarımız çok hızlı bir şekilde çalışarak, eserin yeni eğitim- öğretim dönemine yetişmesini sağlamışlardır. Hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Yeni baskının hazırlanması sırasında düzenlemelere teknik olarak katkı sağlayan, aynı zamanda yeni yazılan bölümün ortak yazarlığını yapan genç meslekdaşım Dr. Elif Sarıcan Esmer’e ayrıca teşekkür ediyorum. Onun gayreti ve dikkatli çalışması olmasaydı kitabı bu kadar kısa zamanda tamamlayamazdık. Bu son baskıda metinler aynen korunmuş yalnızca içindekiler bölümlerinde daha önce gözden kaçan başlıklar yeniden içeriğe uygun olarak düzenlenmiştir.

Uzun yıllardır birlikte çalıştığım PEGEM Akademi Yöneticisi Servet Sarıkaya ve kitabın yayınlanmasında emeği geçen tüm Pegem çalışanlarına çok teşekkür ederim.

İstanbul-Kasım 2020

Prof. Dr. Ayla Oktay

Editör

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

1. BÖLÜM

Eğitimin Tanımı, Özellikleri ve Eğitimle İlgili Temel Kavramlar

Prof. Dr. Ayla OKTAY, Maltepe Üniversitesi

2. BÖLÜM

Eğitim Bilimi ve Eğitim Biliminin Diğer Alanlarla İlişkisi

A) Eğitimin Felsefi, Hukuki, Ekonomik ve Politik Temelleri

Doç. Dr. Oya RAMAZAN, Marmara Üniversitesi

B) Eğitimin Toplumsal, Kültürel ve Psikolojik Temelleri

Prof. Dr. Ozana URAL, Marmara Üniversitesi

3. BÖLÜM

Geçmişten Günümüze Eğitim Düşüncesi, Türk Eğitim Sisteminin Tarihsel Temelleri ve Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme

Prof. Dr. Ayla OKTAY, Maltepe Üniversitesi

Dr. Elif SARICAN ESMER, Marmara Üniversitesi

4. BÖLÜM

Eğitim Sisteminde Öğretmen

Prof. Dr. Rengin ZEMBAT, Maltepe Üniversitesi

5. BÖLÜM

Türk Milli Eğitiminde Okul ve Okulu Destekleyen Sistemler

Dr. Öğr. Üyesi Necla TUZCUOĞLU, Marmara Üniversitesi

6. BÖLÜM

Eğitim Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri

Doç. Dr. Oya RAMAZAN, Marmara Üniversitesi

7. BÖLÜM

Yirmi Birinci Yüzyıl ve Eğitimde Yeni Eğilimler

Prof. Dr. Ayla OKTAY, Maltepe Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

EĞİTİMİN TANIMI, ÖZELLİKLERİ VE EĞİTİMLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Giriş.....	2
Eğitim Kavramı.....	2
Eğitimle İlişkili Temel Kavramlar.....	5
Toplum.....	5
Kültür.....	5
Kültürleme.....	5
Öğrenme.....	6
Öğretme.....	6
Öğretim.....	7
Okul.....	8
Sınıf.....	8
Program.....	9
Öğrenci.....	10
Öğretmen.....	10
Eğitimin Türleri.....	10
Formal ve İnfomal Eğitim.....	10
Formal Eğitim.....	11
Örgün Eğitim.....	11
Yaygın Eğitim.....	13
İnfomal Eğitim.....	14
Eğitimin Amaçları ve İşlevleri.....	14
Özet.....	15
Değerlendirme Soruları.....	16
Kaynakça.....	18

2. BÖLÜM (A)**EĞİTİM BİLİMİ VE EĞİTİM BİLİMİNİN DİĞER ALANLARLA İLİŞKİSİ****Eğitim Felsefi, Hukuki, Ekonomik ve Politik Temelleri**

Giriş.....	20
Eğitimin Felsefi Temelleri	21
Felsefi Akımlar ve Eğitim	22
Eğitim ve Felsefe	23
Başlıca Eğitim Felsefeleri	24
Türk Eğitim Sisteminin Felsefi Temelleri.....	25
Eğitimin Hukuksal Temelleri.....	25
Eğitimin Ekonomik ve Politik Temelleri.....	26
Eğitim ve Ekonomi.....	27
Eğitim ve Politika	28
Eğitim Bilimlerinin Alanları.....	29
Eğitimde Program Geliştirme ve Öğretim	29
Eğitim Yönetimi ve Denetimi	29
Eğitim Ekonomisi ve Planlaması.....	30
Eğitim Psikolojisi.....	30
Psikolojik Danışma ve Rehberlik	30
Eğitimde Ölçme-Değerlendirme.....	31
Özel Eğitim.....	31
Özet	31
Değerlendirme Soruları.....	33
Kaynakça.....	35

2. BÖLÜM (B)**EĞİTİM BİLİMİ VE EĞİTİM BİLİMİNİN DİĞER ALANLARLA İLİŞKİSİ****Eğitimin Toplumsal, Kültürel ve Psikolojik Temelleri**

Eğitimin Toplumsal Temelleri	40
Toplumsal Yapı Değerliklikleri	42
Toplumsal Değerme ve Yenileşme	42
Eğitimin Kültürel Temelleri	43
Kültürel Değerim	44
Kültürü Etkileyen Değerliklikler.....	45
Kültür ve Öğrenme	45

Yaşamboyu Eğitim.....	47
Yetişkin Eğitiminde Öncelikli Kesimler	48
Yetişkin Eğitimi Uygulamaları.....	49
Yetişkin Eğitimi Kurumları.....	50
Eğitimin Psikolojik Temelleri	50
Gelişim.....	51
Gelişimle İlgili Kavramlar	52
Gelişim Alanları	52
Fiziksel Gelişim	52
Bilişsel Gelişim	53
Jean Piaget ve Bilişsel Gelişim Kuramı	53
Lev Vygotsky ve Bilişsel Gelişim Kuramı.....	54
Jean Piaget ve Ahlak Gelişimi Kuramı	55
Lawrence Kohlberg ve Ahlak Gelişimi Kuramı.....	56
Kişilik Gelişimi	57
Sigmund Freud ve Psiko-Seksüel Gelişim Kuramı	57
Erik Erikson ve Psikososyal Gelişim Kuramı	58
Erikson'un Psikososyal Gelişim Dönemleri.....	58
Öğrenme.....	59
Davranışçı Öğrenme Kuramları	60
İvan Pavlov ve Klasik Koşullama Kuramı	60
Frederic Skinner ve Edimsel Koşullama Kuramı	61
Albert Bandura ve Sosyobilişsel Kuram	62
Bilişsel Öğrenme Kuramları.....	63
Bilgi İşleme Kuramı.....	63
Özet	64
Değerlendirme Soruları.....	66
Kaynakça.....	68

3. BÖLÜM

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE EĞİTİM DÜŞÜNCEĞİ, TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNİN TARİHSEL TEMELLERİ VE TÜRKİYE'DE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

Giriş.....	72
A. Çağlar Boyunca Eğitim Düşüncesi	73
İlkçağ'da Eğitim Düşüncesi	73
Ortaçağ'da Eğitim Düşüncesi.....	75
İnsanın Uyanışı.....	77
Aydınlanma Çağı.....	78
Endüstri Çağı ve Günümüz	79
B. Türk Eğitim Sisteminin Tarihsel Temelleri	81
18. Yüzyıldan Önce Osmanlı Devleti Eğitiminin Genel Özellikleri	81
Eğitimde Yenileşme Hareketleri: Tanzimat Döneminde Eğitim	82
Genel Ortaöğretim.....	88
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim.....	88
Yasalarla Gelen Eğitim Reformları.....	89
Tedrisat-ı İptidai Kanunu Muvakkati	90
Tevhid-i Tedrisat Kanunu	91
Maarif Teşkilatına Dair Kanun	91
Milli Eğitim Temel Kanunu	91
222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim kanunu	92
4306 Sayılı Sekiz Yıllık Zorunlu Eğitim Kanunu.....	92
222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununda Yapılan Değişiklikle İlgili Kanun (4+4+4)	93
C. Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme	93
Okul Öncesinde Öğretmen Yetiştirme	95
İlköğretim'de Şehir ve Köy Öğretmeni Ayrımı	96
Köy İçin Öğretmen Yetiştirme Çabaları.....	96
Şehir Okulları İçin Öğretmen Arayışları	98
Ortaöğretim İçin Öğretmen Yetiştirme	99
Mesleki ve Teknik Eğitim İçin Öğretmen Yetiştirme	100
Özet	102
Değerlendirme Soruları.....	104
Kaynakça.....	107

4. BÖLÜM

EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖĞRETMEN

Giriş.....	114
Öğretmenlik Mesleği Nedir?.....	114
Öğretmenlik Mesleğinde Profesyonellik.....	117
Öğretmenlik Mesleğinde Etik.....	118
Öğretmenlikte Mesleki Gelişim.....	119
Etkin Öğretmen Özellikleri.....	120
Öğretmenin Rollerini.....	126
Geleceğin Öğretmeni.....	127
Milli Eğitim Bakanlığınca Belirlenen Öğretmen Yeterlilikleri.....	130
Özet.....	133
Değerlendirme Soruları.....	135
Kaynakça.....	138

5. BÖLÜM

TÜRK MİLLİ EĞİTİMİNDE OKUL VE OKULU DESTEKLEYEN SİSTEMLER

Giriş.....	142
Eğitim Ortamı Olarak Okul ve Sınıf Ortamı.....	142
Eğitim Programları.....	144
Eğitimde Görev Alan Personel (Öğretmenler ve Yöneticiler).....	145
Öğrenciler.....	146
Okulun Fiziksel Olanakları (fiziki bina koşulları, araç gereçler vb).....	147
Rehberlik Servisleri.....	148
Sağlık Hizmetleri.....	151
Özel Eğitim Hizmetleri.....	153
Okul Aile Birliği.....	157
Öğrenci Kulüpleri ve Sosyal Etkinlikler.....	159
Okul Dışı Ögeler.....	161
Öğrenci Velileri.....	161
Sivil Toplum Kuruluşları ve Gruplar.....	163
Çevredeki Kurum ve Kuruluşlar.....	164
Basın ve Yayın Organları Medya.....	165
Çevredeki Diğer Okullar.....	165

Özet	166
Değerlendirme Soruları.....	167
Kaynakça.....	169

6. BÖLÜM

EĞİTİM BİLİMLERİNDE ARAşTIRMA YÖNTEMİ

Giriş.....	172
Bilim.....	172
Tanımlar.....	172
Temel İşlevleri.....	174
Temel Özellikleri	174
Bilimsel Araştırma Yöntemi.....	175
Eğitimin Araştırma Türleri	176
Temel ve Uygulamalı Araştırmalar	176
Laboratuvar ve Saha Araştırmaları	176
Betimsel, Deneysel ve Tarihsel Araştırmalar	176
Nitel ve Nicel Araştırmalar	177
Bilimsel Araştırma Süreci.....	178
Araştırma Konusunun Belirlenmesi	178
Araştırma Probleminin Belirlenmesi ve Tanımlanması.....	178
Araştırmanın Sayıltılarının/Varsayımlarının Belirlenmesi.....	179
Araştırmanın Sınırlılıklarının Belirlenmesi.....	180
Tanımların Yapılması.....	180
Araştırma Modelinin/Deseninin Belirlenmesi.....	180
Araştırma Evreninin ve Örnekleminin Belirlenmesi	180
Veri Toplama Araçlarının Belirlenmesi.....	181
Verilerin Analizi	181
Sonuç, Tartışma ve Öneriler	181
Araştırmanın Raporlaştırılması.....	181
Araştırma Etiği.....	182
Özet	184
Değerlendirme Soruları.....	186
Kaynakça.....	188

7. BÖLÜM**YİRMİ BİRİNCİ YÜZYIL VE EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER**

Giriş.....	192
Yirmi Birinci Yüzyılın Genel Özellikleri	194
Küreselleşme	195
Çok Kültürlü Toplum Yapıları	196
İletişim Teknolojilerinde Yaşanan Gelişmeler	199
Bilginin Hızlı Transferi	199
Çok Kanallı Bilgi Akışı	200
Birey Odaklı Olma	200
Yirmi Birinci Yüzyıl Eğitiminde Yeni Eğilimler	201
Öğrenme Ortamlarında Değişim ve Sürekli Eğitim İhtiyacı.....	202
Erken Eğitimin Önemi	203
Değerler Eğitimi	204
Çevre Eğitimi: Ekolojik Kuram	205
Öğretmeden Öğrenmeye: Davranışçı ve Yapılandırmacı Kuram	206
Çağdaş Öğrenme Modelleri ve Düşünme Becerileri	208
Çoklu Zekâ Kuramı	208
Probleme Dayalı Öğrenme.....	210
Proje Tabanlı Öğrenme.....	210
İşbirliğine Dayalı Öğrenme.....	211
Yaratıcı Düşünme Becerisi	212
Eleştirel Düşünme Becerisi	213
Özet	214
Değerlendirme Soruları.....	216
Kaynakça.....	219
Yazarlar Hakkında.....	223

1. BÖLÜM

EĞİTİMİN TANIMI, ÖZELLİKLERİ VE EĞİTİMLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Öğrenme Hedefleri

- Eğitim kavramını anlayabilme
- Eğitimin Farklı tanımlarını yapabilme
- Eğitimin özelliklerini bilebilme
- Eğitimle ilişkili kavramları anlayabilme
- Eğitimin Türlerini anlayabilme

İçindekiler

<i>Giriş</i>	<i>Formal Eğitim</i>
<i>Eğitim Kavramı: Tanımlar</i>	<i>Formal Eğitimin Özellikleri</i>
<i>Eğitimle İlişkili Temel Kavramlar</i>	<i>Türleri</i>
<i>Toplum</i>	<i>Örgün Eğitim</i>
<i>Kültür</i>	<i>Temel Eğitim</i>
<i>Kültürleme</i>	<i>Zorunlu Eğitim</i>
<i>Öğrenme</i>	<i>Hizmet Öncesi eğitim</i>
<i>Öğretme</i>	<i>Özel Eğitim</i>
<i>Öğretim</i>	<i>Özel Öğretim</i>
<i>Okul</i>	<i>Yaygın Eğitim</i>
<i>Sınıf</i>	<i>Hizmet içi Eğitim</i>
<i>Program</i>	<i>İnformal Eğitim</i>
<i>Öğrenci</i>	<i>İnformal Eğitimin Tanımı ve Özellikleri</i>
<i>Öğretmen</i>	<i>Eğitimin Amaçları ve İşlevleri</i>
<i>Eğitimin Türleri</i>	

Giriş

Eğitim, insanı diğer canlılardan ayıran en temel süreçlerden biridir. Toplumsal bir varlık olan ve bazı yeterliliklerle dünyaya gelen insan bulunduğu topluma ve değerlerine uyumu, hatta hayatını sürdürebilmek için gerekli bilgi ve beceriyi eğitim yoluyla kazanır.

Doğa, insanı en uzun çocukluk dönemine sahip bir varlık olarak eğitilebilme yetisi ile donatmıştır. İnsanın bu yetisini en iyi şekilde kullanabilmesi toplumun kendisine sunacağı olanaklarla ilgilidir. Bu, bir anlamda insanın toplumun yarattığı kültürden etkilenmesi ve gelişmesini tamamlamak için kültürel öğelere de ihtiyaç duymasıdır.

Başka bir açıdan baktığımızda ise toplum yaşamı insanın eğitimini zorunlu kılmaktadır. Aslında toplum yaşamı olmadığında insanın eğitilme ihtiyacından da söz edilemez..

Her insan bir topluluk içine doğar. Bu topluluk, önce aile, yakın çevredeki insanlar, okul ve toplum olarak giderek genişler. Her birinin kendine özgü uyulması gereken kuralları vardır. Dünyaya yeni gelen bireyin de yaşadığı topluma uymak, o toplumdaki kuralları öğrenmek için desteğe ve eğitime ihtiyacı vardır.

Bu açıdan her birey ilk eğitimini ailede alır, halka genişledikçe, eğitimin türü ve içeriği de değişir. Eğitim, aynı zamanda içinde yaşanan çağa ve onun yaşam koşullarına göre de değişir. Bu nedenle eğitimin tarihsel gelişimi hakkında yapılacak bir inceleme aynı zamanda insanlık tarihinin de araştırılması anlamına gelir. Her çağ eğitim için farklı beklentilere sahiptir. Bu beklentiler nedeni ile eğitimin çeşitli zamanlarda yapılan tanımları da farklılık gösterir.

Eğitim Kavramı

Bundan iki yüzyıl önce Kant şöyle söylüyordu: “İnsan, ancak eğitim sayesinde insan olur. İnsanda önceden mevcut olmayan bu niteliği, eğitim gerçekleştirir, çünkü insanın doğal yeteneklerinin gelişmesi kendiliğinden olup bitmez, doğa insana hazır yetenekler vermemiştir. Doğa, insanı, sahip olduğu yeteneklerin, olanakların çekirdekleri ile donatmış, onları geliştirmeyi de insanın kendisine bırakmıştır...”¹

Eğitim tanımlanması oldukça zor ve karmaşık bir süreçtir. Ancak bu eğitimin tanımlanamayacağı anlamına değil, yapılacak tek bir tanımın hiç bir zaman yeterli olmayacağı, bunun için de birden fazla tanımın gerekli olduğu anlamına gelir.

“Her bilim adamı eğitimin farklı bir yönüne vurgu yapmıştır. Bazıları onu bir terbiye aracı bazıları insanlara mesleki yeterlilik kazandıran kurum olarak görür-

ken, başka düşünürler eğitimi, toplumun kültürünü gelecek kuşaklara aktaran araç olarak görmüşlerdir” (Altuntaş,Salih 2007,s.13).²

Kongar (2013), eğitim hakkında aşağıdaki görüşleri ileri sürer:

“Her toplumsal yapının birinci işlevi kendi kendini sürdürmektir. Toplum kendi kendini sürdürme işlevini eğitim yolu ile yerine getirir. Eğitim en genel tanımıyla, bireyin toplumsallaşması amacına yöneliktir. Toplumsal değerler eğitim yolu ile bireye aktarılır. Bu nedenle eğitimin amacı bireye –istenilen davranış biçiminin kazandırılması olduğu söylenmektedir. Oysa çağdaş eğitimcilerin unuttuğu çok önemli bir gerçek, eğitimin teknolojinin geliştirilerek sürdürülmesi amacına da dönük olduğudur. Bir başka deyişle eğitim, insanoğlunun teknolojik birikimini de bireye aktarır. Ancak bu birikimin aktarılması yoluyla, onun üzerine yeni gelişmeler eklenebilir”³

Varış (1978), eğitimle ilgili görüşünü şöyle ifade etmektedir: “İnsanın birçok davranışları öğrenme ile kazanılmıştır. Öğrenmenin olduğu her durumda insanın davranışını değiştiren, düzenleyen bir eğitim olgusu söz konusudur. Eğitim hakkında düşünürken, eğitimin yaşayan bir organizmanın gelişen özelliklerine sahip olduğunu unutmamak gerekir. Eğitim, sürekli,(değişmez–kalıcı) özelliklere sahipken, aynı zamanda sürekli olarak değişir, yeni talep ve ortamlara uyum sağlar.”⁴

Şişman (2016), eğitimle ilgili olarak bazıları aşağıda yer alan çeşitli tanımlar verir.

“Yetişkinler tarafından yeni yetişenlere, sosyal yaşama hazırlamak için yapılan bir etkidir”.

“Yeni yetişen kuşakların toplumsal yaşama hazırlanırken gerekli bilgi, beceri ve kişilik kazanmalarındır”.

*Toplumun kültürel muhtevasını kuşaktan kuşağa aktaran bir süreçtir”.*⁵

Bütün bu tanımlar daha da genişletilebilir. Ancak hepsinde ortak olan başlıca özellikler, eğitimin bir davranış değiştirme süreci olduğu, insanın yaşadığı topluma uyumu için bir gereklilik olduğu, daha yaşlı kuşakların genç kuşaklara tecrübelerini aktarmaları şeklinde gerçekleştiği ve toplumsal bir varlık olan insanın eğitim olmadan birey olarak toplumla uyumlu bir yaşam sürmesinin mümkün olmadığı şeklindedir. Bir başka ortak özellik de eğitimin kısa süreli bir olay olmayıp uzun süren bir süreç olduğudur.

Hangi çağ ve ortamda olursa olsun eğitim tanımlarında kullanılan en yaygın ortak ifadelerden biri “eğitimin bir davranış değiştirme süreci olduğu” dur. Bu değişim fikrinin arkasında gruba uyum, topluma uyum, hatta kendine ve tabiata uyum vardır. Uyum olmaksızın insanın mutlu olması da söz konusu değildir.